

Betoog Themabegroting 2020

Goedenavond Burgemeester, wethouders, griffie, raadsleden, vertegenwoordigers van de ambtelijke organisatie, pers, geïnteresseerden op de publieke tribune en luisteraars via de web stream.

We behandelen de begroting voor 2020. Allereerst wil ik de medewerkers van de financiële afdeling complimenteren voor het leesbare stuk. Ook gaat onze dank uit naar de ondersteuning bij onze vragen. Hulde aan het college voor hun beslissing: te investeren in de turnhal, op te nemen in de themabegroting. Volgens het VNG is de begroting als het ware de offerte die het college aanbiedt aan de gemeenteraad voor het uitvoeren van activiteiten in het komende jaar. Dankzij deze offerte die voor ons ligt kunnen wij als raad optimaal een integrale afweging maken en optimaal gebruik maken van ons budgetrecht. Tevens schrijft de Gemeentewet voor (art 189) dat het expliciet de taak van de raad is dat er geen financieel tekort is. De begroting moet in ieder geval meerjarig sluitend zijn. Alleen hier al om is het voor de fractie van Gemeente belangen Heerenveen knip en klaar dat een majeure investering welke de turnhal vraagt (1,2 miljoen) integraal wordt opgenomen in de begroting.

Ben je het raadslid hier niet mee eens, dat kan en mag. Het geld kan ook ergens anders aan uitgegeven worden. Wel moet je dan een politieke meerderheid halen. Voor 1,2 miljoen kun je veel doen. Het is veel geld. Als je het afzet tegen de totale omzet van de gemeente valt het wel weer mee. Dan is het 0,8 %. Zet je het af tegen het meerjarenperspectief, ja dan is 1,2 miljoen weer heel veel geld. De Commissaris van de Koning gaf in oktober 2018 aan om het sportimago van Heerenveen meer glans te geven. Tijdens de begrotingsbehandeling vorig najaar heb ik namens GB Heerenveen aangegeven dat onze fractie de opmerking van Brok onderschrijft. Tevens heeft onze fractie tijdens de behandeling over de keuze voor de locatie voor een v/d Valk aangegeven dat de locatiekeuze niet de ambities van sportstad in de weg mag zitten. Jullie voelen het al aankomen GB Heerenveen vindt de investering in de turnhal zuidelijk van Sportstad een verantwoorde en nuttige investering. De spin-off van sportstad is in onze ogen substantieel voor onze gemeente. Het behoudt van de CTO status weegt voor ons mee. Tevens de ruimte die vrijkomt voor de breedtesport op het gebied van turnen heeft er ook aan bijgedragen dat wij als fractie positief tegenover deze investering staan.

Voorzitter en overige aanwezigen de fractie van GB Heerenveen is tevreden met de offerte die het college aanbiedt aan de raad. In ons verkiezingsprogramma hebben wij het volgende opgetekend:

Er moet ruimte komen voor burgerpanels en andere nieuwe vormen van participatie.

Het college schrijft in de begroting het volgende :

'Wij zijn ervan overtuigd dat de beste ideeën samen tot stand komen'.

Het thematisch raadsakkoord is een prachtig uitgewerkt voorbeeld hiervan wat door de raad, college en ambtelijke organisatie is opgepakt op voorspraak van Gemeentebelangen Heerenveen.

In de meerjarenbegroting wordt hiervoor een substantieel bedrag uitgetrokken.

Tweede item in het verkiezingsprogramma van GB Heerenveen is:

Financiële tekorten niet op de inwoners afschuiven.

De uitbreiding van taken in het sociale domein veroorzaken grote verschuivingen in de begroting en de rijksbijdragen dekken de stijgende uitgaven niet. GB Heerenveen maakt zich grote zorgen over de grote tekorten binnen het sociaal domein. Onze fractie vindt het dan ook een verstandige beslissing dat het college anticipeert op deze tekorten.

GB Heerenveen wil dat de OZB en andere gemeentelijke lasten niet harder stijgen dan de landelijke inflatie. Tevens staat in ons verkiezingsprogramma dat de hondenbelasting wordt afgeschaft. Ook hier worden wij weer op onze wenken bediend. De hondenbelasting wordt in 2020 afgeschaft. OZB gaat zelfs iets omlaag.

Dorpshuizen, sportverenigingen en andere maatschappelijke instellingen draaien hoofdzakelijk op vrijwilligers. Ze vervullen een sleutelrol in de samenleving en krijgen daarvoor subsidie. Maar die steun wordt door gemeentelijke lasten zoals de OZB weer afgeroomd. GB Heerenveen wil een einde aan deze demotiverende vrijwilligers belasting. In de commissie gaf de verantwoordelijke wethouder namens het college dat de huidige compenserende regeling wellicht financieel gunstiger uitpakt dan de uitwerking van het amendement Omtzigt, waar wij in januari ook al op hebben gewezen. Er zijn ook gemeenten waar de OZB voor maatschappelijke instellingen volledig wordt gecompenseerd. Dat vinden wij meer op zijn plaats.

Bereikbaarheid is van cruciaal belang, Veilige fietsroutes kunnen de druk van het autoverkeer verlichten. GB Heerenveen kijkt dan ook uit naar het aangekondigde fietsplan welke in januari aan ons wordt voorgelegd met de bijbehorende financiële consequenties.

In ons verkiezingsprogramma hebben wij ook iets opgeschreven over gratis parkeren. Wij realiseren ons dat hiervoor geen meerderheid is binnen de huidige raad. Als fractie hebben we een minder ingrijpende variant hierop bedacht. Hiervoor dienen wij een motie in. De Motie Mantelzorg. De overweging staat in de motie en spreekt voor zich.

Voorzitter,

In de themabegroting staat ook te lezen dat de structurele financiële ruimte beperkt en onzeker is.

Volgend jaar worden voorstellen voorbereidt om middelen vrij te maken voor nieuwe ambities en opgaven binnen bestaande ambities. ik citeer (Dit kan betekenen dat bestaande ambities en budgetten zullen moeten worden bijgesteld. Het college belooft ons een passend proces om bij de Perspectiefnota 2020 een verantwoorde afweging te kunnen maken tussen nieuwe en bestaande ambities en opgaven en de hiervoor benodigde middelen. Die vragen om heldere keuzes. Dit is niet makkelijk maar wel noodzakelijk.) GB Heerenveen vindt regeren is vooruitzien. Dus wat ons betreft morgen meteen hiermee aan de slag.

Wij gaan er wel vanuit dat er voldoende middelen beschikbaar blijven om invulling te geven aan het Burger Besluit Centrum Heerenveen. In ons verkiezingsprogramma staat ook het een en ander opgetekend over een Vitaal en aantrekkelijk centrum. Wij willen dan ook de garantie van het college dat het geld wat is opgenomen in het fonds vitale kernen beschikbaar blijft waarvoor het bedoeld is.

Tot slot voorzitter GB Heerenveen vindt het wrang en zuur dat we de grote financiële risico's lopen in de begroting op zaken waar wij als raad geen sturing op hebben maar wel geacht worden om hierin verantwoording te nemen. Met name gaat het om het sociaal domein Met stip op nummer 1 volgens Naris en op nummer 5: lagere uitkering van het gemeentefonds. Overheidsgebouwen moeten vanaf 2023 minimaal Energielabel C hebben. Vanaf 2030 50 % van de gemeentelijke gebouwen moet energie neutraal zijn. Een uitdagende financiële opgave. Onze fractie maakt zich ernstig zorgen of de overheid de gemeenten hier voldoende voor compenseert. Gezien de ervaring met het sociaal domein vrezen we voor het ergste.

In de ons omringende gemeenten is het al alle hands aan dek om financieel de begroting sluitend te krijgen. Daar maakt menig financieel schip van de omringende gemeente al slagzij.

Hier in Heerenveen zeilen we nog scherp voor de wind. Ook onze gemeente moet zich hoeden voor het varen met te grote zeilen.

De fractie van Gemeentebelangen Heerenveen maakt zich wel zorgen voor de lange termijn. De structurele financiële ruimte voor ambities is maar liefst 1,5 miljoen lager dan de perspectiefnota. Alsof je een emmer leeg gooit.

Tot slot voorzitter,

Met een knipoog de volgende opmerking:

Een begroting is opgesteld met de waarheid van gisteren, is de onzekerheid van vandaag en de illusie van morgen.